

Sygn. akt IV CSK 607/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa „Z...” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Komendzie Portu Wojennego w G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 maja 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.

z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400
(pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nieopubl.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w niej zagadnienia prawne, które przedstawił w formie pytań: 1) czy nieumieszczenie w aneksie do umowy postanowienia o wysokości wynagrodzenia za prace dodatkowe oznacza brak możliwości dochodzenia roszczenia o wynagrodzenie za prace wykonane”, „czy taki aneks jest umową/częścią umowy/ zgodną z prawem wobec kategorycznego brzmienia art. 627 k.c. mówiącego o obowiązku zapłaty zamawiającego za prace wykonane jako dzieło a ponadto w świetle obowiązujących przepisów podatkowych zobowiązujących wykonawcę do odprowadzenia podatku od takich prac”, „czy w świetle orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2015 r., V CSK 589/14 nie jest możliwe dokonane zmiany umowy w części dotyczącej wynagrodzenia ryczałtowego założywszy, że nastąpiła zmiana stosunków, której nie można było przewidzieć jeżeli przy zastosowaniu przepisu art. 120 § 1 zd. 2 k.c. upłynął już okres przedawnienia roszczenia (...)”, „czy w sytuacji, gdy strony wiąże umowa /aneks/, który z różnych powodów nie ustalił wynagrodzenia za prace objęte ww. dokumentami taka umowa jest w pełni skuteczna prawnie a wobec stwierdzenia jej niekompletności może być powodem odmowy zastosowania do roszczenia wykonawcy przepisów

o bezpodstawnym wzbogaceniu (...)", „czy z uwagi na faktyczną, rażącą przewagę strony pozwanej, jako dużej jednostki Skarbu Państwa nie należy uznać, że Skarbowi Państwa nie należy stawiać większe wymagania w obrocie cywilnym w zakresie rzetelności i słuszności podejmowanych decyzji niż innemu kontrahentowi takiego obrotu”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pytania sformułowane przez powoda nie mają cech zagadnienia prawnego w znaczeniu przytoczonym wyżej. Wiążą się one bowiem z oceną okoliczności faktycznych ustalonych w konkretnej sprawie w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych, która to ocena musi być indywidualizowana i uwzględniać przedmiot i treść zobowiązań zaciągniętych przez strony. W postępowaniu kasacyjnym nie mogą być wprost podważane ustalenia faktyczne i prowadząca do nich ocena dowodów, gdyż Sąd Najwyższy nie działa jako sąd trzeciej instancji w sprawie (art. 398³ § 3 i art. 398 § 2 k.p.c.). Tymczasem problemy sformułowane przez powoda wiążą się z zakwestionowaniem podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie Sądy obu instancji ustaliły, że strony wiązała umowa, że była ona zmieniana (aneksowana), że strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe i określiły zasady, na których może być ono

podwyższone. Wynagrodzenie należne powodowi zostało podwyższone w stosunku do ustalonego pierwotnie, a termin wykonania umowy był przesuwany. Powód w toku wykonywania umowy wskazał pozwanemu na prace dodatkowe, jakie będą konieczne do osiągnięcia jej celu, znał już wówczas ich koszt i przedmiot, a zdecydował się na zmianę umowy (jej aneksowanie) w taki sposób, że zobowiązał się wykonać te prace w ramach podwyższonego już wcześniej umówionego wynagrodzenia ryczałtowego. Dopiero po wykonaniu prac i wydaniu pozwanemu dzieła wystąpił z żądaniami podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego.

Spór, do którego między stronami doszło ma źródło w umowie, a zatem nie należy go rozstrzygać w oparciu o przepisy o nienależnym świadczeniu, a skoro nie doszło do ustalenia okoliczności, które usprawiedliwiłaby zastosowanie art. 632 k.c., to przepis ten nie mógł być źródłem roszczenia powoda. Sprawa nie dotyczy działań władczych Skarbu Państwa, a stosunków cywilnoprawnych, w których ten podmiot musi być postrzegany tak, jak inni uczestnicy obrotu, od których można wymagać troski o własne interesy w związku z zaciąganiem i wykonywaniem zobowiązań.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.

aj

ał